

ΑΓΙΟΣ

ΠΑΥΛΟΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΔΙΔΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΕΤΟΣ 17^Ο ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ Ν^Ο 995 ΜΑΪΟΣ- ΙΟΥΝΙΟΣ-ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2020 ΔΙΕΥΘ.ΦΙΛΩΝΟΣ 23 185-31

ΤΗΛ.2104126166 FAX.2104131666 Email: cathpavl@otenet.gr

www.naos-aghiospavlos.gr ΥΠΕΥΘ. ΕΚΔΟΣΗΣ: π. ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΤΣΗΣ

Η Αγία Ευχαριστία και ο τρόπος χορήγησης αυτού του Ιερού Μυστηρίου ανά τους αιώνες

Τον καιρό του κορωναϊού, μεταξύ των τόσων συζητήσεων και των τόσων προβλημάτων, υπήρξαν και ατελείωτες συζητήσεις σχετικά με την Αγία Ευχαριστία και τον τρόπο μετάδοσης αυτής. Θα προσπαθήσω να δώσω μια σύντομη όσο είναι δυνατό, απάντηση σε αυτό το ερώτημα, αλλά πρώτα πρέπει να καταλάβουμε τι σημαίνει Θεία Ευχαριστία, Θεία Λειτουργία, Θεία κοινωνία. Για να αποφύγω κάθε παρεξήγηση, ότι γράφω δεν αναφέρεται στην αδελφή Ορθόδοξη Εκκλησία, αλλά μόνο στην Καθολική Παράδοση.

Στην Ευχαριστιακή Προσευχή της Θείας Λειτουργίας προσευχόμαστε: «Χορήγησον Κύριε, όπως τρεφόμενοι δια του Σώματος και του Αίματος του Υιού Σου και πληρούμενοι του Πνεύματος αυτού του Αγίου, εν σώμα και εν πνεύμα, εν Χριστώ ευρεθώμεν».

Αυτή η λειτουργική δέηση εκφράζει τη βαθιά πίστη της Εκκλησίας: η Αγία Ευχαριστία είναι το κατεξοχήν μυστήριο της ενότητας-κοινωνίας όλων των βαπτισμένων και γι' αυτό, από την Ευχαριστία πηγάζει η Εκκλησία ως κοινωνία προσώπων. Σ' αυτό το ιερό Μυστήριο έχουμε την βαθιά εμπειρία ότι δε

Εκκλησιολογική διάσταση της Αγ. Ευχαριστίας

Πρώτα από όλα η Θεία Ευχαριστία, η Θεία Λειτουργία και η Θεία Κοινωνία αποτελούν μία και αυτή πραγματικότητα. Η Θεία Λειτουργία είναι το Δείπνο του Κυρίου (Το Κυριακόν δείπνον από το οποίο προήλθε η λέξη Κυριακή) στο οποίο η Κοινωνία με τον Αναστημένο Χριστό και με τα αδελφία μας, δημιουργεί την Εκκλησία ως κοινότητα – κοινωνία. Θα επεκταθώ λίγο περισσότερο σε αυτήν την βασική εκκλησιολογική αλήθεια:

ζούμε ατομιστικά την πίστη μας, αλλά ως μέλη ενός σώματος που ταυτόχρονα είναι Σώμα Χριστού και Εκκλησία.

«Το ποτήριον της ευλογίας, το οποίον ευλογούμεν, δεν είναι κοινωνία του Αίματος του Χριστού; Ο άρτος τον οποίον κόβουμε δεν είναι κοινωνία του σώματος του Χριστού; Επειδή δε, ένας είναι ο άρτος, έτσι και εμείς οι πολλοί, είμαστε ένα σώμα, γιατί στον έναν άρτο μετέχουμε» (Α' Κορ.10, 16-17).

Τα λόγια αυτά του Αποστόλου Παύλου παραμένουν το βιβλικό θεολογικό θεμέλιο της καθολικής και ορθόδοξης διδασκαλίας γύρω από την οργανική

σύνδεση μεταξύ Αγίας Ευχαριστίας και της «Εκκλησίας - κοινωνίας». Η μυστηριακή ευχαριστιακή συμμετοχή στο Σώμα και στο Αίμα του Χριστού δημιουργούν την οργανική ενότητα των πολλών μελών σ' ένα μόνο μυστικό Σώμα, στο Σώμα του ένδοξου Χριστού.

Για τον Απόστολο Παύλο, η Θεία Ευχαριστία είναι το ιερό μυστήριο (ορατό και αποτελεσματικό σημείο) της ενότητας του Σώματος του Χριστού και ταυτόχρονα η αποτελεσματική ζωτική ενέργεια που, με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος, δημιουργεί αυτή την ίδια την ενότητα - κοινωνία της Εκκλησίας, γιατί μας καθιστά πραγματικά κοινωνούς στον μοναδικό άρτο, που είναι ο Χριστός, η Κεφαλή της Εκκλησίας.

Αυτή η αλήθεια αποτελούσε για αιώνες τη συνείδηση της Εκκλησίας, αλλά σιγά σιγά, χωρίς κανείς να αρνηθεί απευθείας αυτήν τη βασική αλήθεια, η Θεία Ευχαριστία – Λειτουργία – Κοινωνία μετατράπηκε σε μια τυπολατρεία, σε μία τελετή, σε ένα σχεδόν μαγικό αντικείμενο, στο Σώμα και το Αίμα του Χριστού και όχι σε ένα ζωντανό πρόσωπο την Εκκλησία, το Σώμα του Χριστού. Ξεχνάμε πως η έκφραση «Σώμα και Αίμα», στη σημερινή κουλτούρα σημαίνει: «Σε αυτό τον οίνο και σε αυτόν τον άρτο είμαι παρών, εγώ ο Χριστός, προσωπικά, ολοζώντανος για να κοινωνήσω και να ενωθώ μαζί σας». Το αποτέλεσμα είναι να παριστάμεθα στη Λειτουργία χωρίς να κοινωνούμε (είμαστε καλεσμένοι σε ένα γεύμα και αρνούμαστε να φάμε), ή όταν κοινωνούμε, να ασχολούμαστε με τον τρόπο της κοινωνίας και να ξεχνούμε Ποιόν κοινωνούμε. Για αιώνες, οι χριστιανοί είχαν μια βαθύτερη εκκλησιολογική συνείδηση όσον αφορά στη Θεία Ευχαριστία. Επρόκειτο για ένα μυστήριο, το κατ'εξοχήν μυστήριο της Εκκλησίας και όχι μια ατομιστική και εσωστρεφής πράξη, όπως συμβαίνει για πολλούς σήμερα.

Ο τρόπος με τον οποίο χορηγείται η Θεία Κοινωνία

Ο τρόπος με τον οποίον κοινωνούμε, ανά τους αιώνες, εξαρτιόταν από το πώς η κοινότητα των πιστών αντιλαμβανόταν και κυρίως το πώς βίωνε τη Θεία Ευχαριστία. Όλα ξεκινούν από το τελευταίο Δείπνο, όταν ο Ιησούς ίδρυσε την Ευχαριστία, όπως μας διηγούνται οι Ευαγγελιστές, λαμβάνοντας, ευλογώντας, τεμαχίζοντας και μοιράζοντας στους μαθητές του τον άρτο, προτρέποντάς τους: «Λάβετε, φάγετε αυτό είναι το σώμα μου». Είναι προφανές ότι οι μαθητές δεν «μετέλαβαν», αλλά έλαβαν στο χέρι τους το τεμάχιο του άρτου, που προσέφερε στον καθένα από αυτούς ο Κύριος. Το ίδιο ισχύει και για το ποτήριο, το οποίο ο Χριστός έδωσε στους μαθητές του, λέγοντας: «πιείτε από αυτό όλοι, τούτο είναι το αίμα μου... τούτο ποιείτε εις την ανάμνησίν μου» (Βλ.

Ματθ. 26, 26-29 και Α' Κορ. 11, 23-34). Η Ευχαριστία λοιπόν, αυτό που εμείς σήμερα ονομάζουμε Θεία Κοινωνία, ταυτίζεται με το δείπνο του Κυρίου και αυτός με το Σώμα του Χριστού που αποτελείται από τον ίδιο τον Χριστό και τους κοινωνώντας μαζί του.

Οι πρώτοι χριστιανοί λοιπόν, συγκεντρώνονταν την πρώτη μέρα της εβδομάδας, αυτή που εμείς ονομάζουμε Κυριακή, για το «Κυριακόν Δείπνον». Δειπνούσαν μαζί εις ανάμνησιν του τελευταίου Δείπνου του Κυρίου, πίνοντας από ένα κοινό ποτήριο. Σε αυτή την περίοδο δεν υπήρχε κάποιο συγκεκριμένο τελετουργικό. Διάβαζαν αποσπάσματα από τις Γραφές και αυτοσχεδίαζαν προσευχόμενοι και ψάλλοντας.

Ήδη όμως από το τέλος του 1^{ου} αιώνα έχουμε κείμενα που καθορίζουν, κατά κάποιο τρόπο, γραπτώς, την τέλεση του Δείπνου του Κυρίου. Ένα από αυτά τα κείμενα το βρίσκουμε στη *Διδαχή των δώδεκα Αποστόλων* (τέλη 1^{ου} – αρχές 2^{ου} αι.). Η σημερινή Β' Ευχαριστιακή ευχή της Καθολικής Εκκλησίας είναι κατά ένα μεγάλο μέρος μία αντιγραφή των πρώτων αυτών κειμένων της Θ. Λειτουργίας. Έχουμε επίσης παρόμοια περιγραφή της πρώιμης τέλεσης της Λειτουργίας από τον χριστιανό φιλόσοφο Ιουστίνο (100-165) στην Α' Απολογία του (γράφτηκε περίπου το 150 με 155 μ. Χ.).

Σε κάθε περίπτωση, για πολύ καιρό, οι χριστιανοί τελούσαν αυτό που ο Χριστός διέταξε τους Αποστόλους «τούτο ποιείτε», δηλαδή το «Δείπνο του Κυρίου». Γι' αυτό και στους πρώτους αιώνες, (μέχρι τον 5^ο και 6^ο αι.), η Θεία Ευχαριστία τοποθετούνταν στο χέρι και όχι στο στόμα των πιστών. Πλήθος σχετικών μαρτυριών υπάρχει στο έργο σημαντικών Πατέρων της Εκκλησίας της Ανατολής και της Δύσης (Τερτυλλιανός, Κυπριανός, Άγ. Αυγουστίνος στη Δύση· Κύριλλος Αλεξανδρείας, Άγ. Βασίλειος, Θεόδωρος Μοψουεστίας (350-428 μ.Χ.) κ.α. στην Ανατολή. Ο Άγιος Κύριλλος έγραψε μάλιστα: «Κάνε με το αριστερό σου χέρι ένα θρόνο για το δεξί σου χέρι, γιατί αυτό θα λάβει τον Βασιλιά». (*Μυσταγωγική Κατήχηση* 5,21).

Παρόμοιες μαρτυρίες για την Κοινωνία στο χέρι έχουμε στη Σύνοδο της Κωνσταντινούπολης το 629, σε διάφορες Συνόδους της Γαλικίας τον 6^ο και 7^ο αιώνα, μέχρι τη γραπτή μαρτυρία του Αγίου Ιωάννη Δαμασκηνού (676 – 749). Αυτό που απαιτούσαν πάντοτε, εκτός από την καλή συνείδηση του πιστού, ήταν και η καθαριότητα των χεριών, γι' αυτό οι ιερείς που στην προσφορά λάβαιναν τα δώρα των πιστών για τους φτωχούς, πριν αρχίσουν τη Μέγαλη Ευχή, έπλεναν τα χέρια τους, (πρακτική που επιβιώνει έως σήμερα, πράγματι ο ιερέας νίβει τα χέρια του μετά την προσφορά), ενώ οι γυναίκες τοποθετούσαν πάνω στην παλάμη τους ένα λινό πανί

για ναλάβουν τον καθαγιασμένο άρτο, που ονομάζονταν *dominicum*.

Στη συνέχεια όμως, από το 12^ο αιώνα και μετά, παρατηρήθηκαν καταχρήσεις και στη Δύση, όπου η Θεία Ευχαριστία άρχισε να προσφέρεται μόνο στο στόμα των πιστών. Μέχρι το 10^ο αιώνα, όταν ο πιστός έπαιρνε τον καθαγιασμένο άρτο, περνούσε μπροστά από έναν διάκονο ο οποίος του πρόσφερε ένα μεγάλο κύπελλο με καθαγιασμένο οίνο, το οποίο κρατούσε από δύο χερούλια, και το έδινε στον πιστό για να κοινωνήσει. Παρατηρήθηκαν όμως και τότε διάφορα αρνητικά φαινόμενα, όπως π.χ. το να πέφτουν σταγόνες οίνου στο δάπεδο. Για να αποφευχθεί κάτι τέτοιο χρησιμοποιήθηκαν διάφοροι τρόποι, που αντιστοιχούσαν σε ισάριθμες λειτουργικές παραδόσεις.

Στη Δύση, μέχρι τη Σύνοδο του Τριδέντο, (μέσα 16^{ου} αι.), υπήρχαν σχεδόν δέκα λειτουργικά τυπικά, πέραν του Ρωμαϊκού, τα οποία υιοθέτησαν διαφορετικό τρόπο κοινωνίας πέραν αυτών που γνωρίζουμε σήμερα. Πχ. στη Ρώμη, για αρκετούς αιώνες, οι πιστοί συνήθιζαν να κοινωνούν του καθαγιασμένου οίνου, ρουφώντας τον με ένα καλαμάκι. Σε άλλα μέρη ο ιερέας εμβάπτιζε τον άρτο στον οίνο και το τοποθετούσε στο στόμα του πιστού. Σταδιακά, από το 12^ο αιώνα και μετά έπαψαν να δίνουν τον οίνο στους πιστούς, καθώς σε πολλές χώρες του Βορρά ήταν δύσκολο να βρεθεί οίνος για την Αγία Ευχαριστία. Ωστόσο, οι πιστοί ήταν πεπεισμένοι ότι και μόνο στον άρτο ήταν παρών ολόκληρος ο Χριστός. Εξάλλου, είναι γνωστό, στους πρώτους χριστιανικούς αιώνες ότι οι πιστοί που έπαιρναν μέρος στις Λειτουργίες, επιστρέφοντας στα σπίτια τους έπαιρναν μαζί τους μόνο τον καθαγιασμένο άρτο για να κοινωνήσουν οι άρρωστοι, οι ηλικιωμένοι, τα παιδιά και κατά τη διάρκεια των διωγμών, για να κοινωνήσουν οι ίδιοι πριν από το μαρτύριό τους. Να υπενθυμίσουμε πως μέχρι τον 5^ο αιώνα σε κάθε πόλη τελείτο μόνο μία λειτουργία από τον Επίσκοπο μαζί με τους πρεσβυτέρους που τον πλαισίωναν. Οι χριστιανοί που ήταν διασκορπισμένοι στην εξοχή δεν ήταν εύκολο να συμμετάσχουν συχνά στη Λειτουργία. Γι' αυτό και όσοι λειτουργούνταν, έπαιρναν μαζί τους τον καθαγιασμένο άρτο για να κοινωνήσουν οι ίδιοι και οι οικείοι τους. Το ίδιο συνέβαινε και με τους μοναχούς (οι περισσότεροι από τους οποίους δεν ήταν ιερείς) και τους αναχωρητές στην έρημο: όταν έπαιρναν μέρος στην ευχαριστιακή σύναξη της Κυριακής, φεύγοντας, έπαιρναν μαζί τους μόνο τον καθαγιασμένο άρτο για να κοινωνούν κατά την διάρκεια της Εβδομάδας.

Στη Δύση από το 13^ο αιώνα και μετά, κυρίως στη Γαλλία, υπήρχε η συνήθεια τα παιδιά να μην κοινωνούν από νηπιακή ηλικία, αλλά από επτά ετών

και μετά. Είναι περιττό να υπενθυμίσουμε ότι στους πρώτους αιώνες του χριστιανισμού δεν εννοούνταν Θ. Λειτουργία χωρίς τη Θεία Κοινωνία. Επαναλαμβάνουμε, Λειτουργία σημαίνει Θεία Κοινωνία. Πρόκειται για το Κυριακό Δείπνο, το Δείπνο του Χριστού, καθώς αποτελούν μία μοναδική ενότητα. Την περίοδο εκείνη υπάρχουν περιπτώσεις όπου στους πιστούς δίνεται η δυνατότητα να επιλέξουν με ποιο τρόπο θα κοινωνήσουν: μόνο με τον άρτο, με άρτο και οίνο κ.ο.κ. Το 455 ο Άγιος Πάπας Λέων ο Α΄ υποχρέωσε τους πιστούς να κοινωνούν με τον άρτο και με τον οίνο, κάτι που ίσχυσε και στον αιώνα που ακολούθησε.

Έχουμε μαρτυρίες μέχρι τον 4^ο αι. όπου οι πιστοί αρχίζουν και κοινωνούν όλο και πιο σπάνια εξαιτίας των αβάστακτων περιορισμών που η Εκκλησία επιβάλλει σε αυτούς πριν κοινωνήσουν (νηστεία κ.ο.κ.)

Είναι γεγονός ότι από τον 5^ο αι. και μετά η Κοινωνία γίνεται όλο και λιγότερο συχνή, με αποτέλεσμα στην Κωνσταντινούπολη ο Άγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος να παραπονιέται πως υπάρχουν χριστιανοί που κοινωνούν μόνο μία με δύο φορές το χρόνο και τους ωθεί να κοινωνούν πιο συχνά. Ακόμα και οι μοναχοί αρχίζουν και κοινωνούν όλο και λιγότερο συχνά. Έτσι ο Άγ. Βενέδικτος στον Κανονισμό του, υποχρεώνει τους μοναχούς να κοινωνούν κάθε Κυριακή και σε κάθε εορτή.

Στην Καθολική Εκκλησία, σήμερα, μετά την λειτουργική μεταρρύθμιση της Β΄ Συνόδου του Βατικανού, οι διάφορες εθνικές Σύνοδοι μπορούν να διαλέξουν πώς να κοινωνούν οι πιστοί, είτε μόνο με τον άρτο ή με τα δύο είδη. Εδώ στην Ελλάδα, μέχρι πριν την πανδημία η Θεία Κοινωνία εχορηγείτο με τον άρτο που ο ιερέας εμβάπτιζε στον καθαγιασμένο οίνο και τον τοποθετούσε στο στόμα του πιστού. Τώρα, λόγω του κορονοϊού, σε όλη την Καθολική Εκκλησία, οι πιστοί κοινωνούν με τον άρτο μόνο που ο ιερέας τοποθετεί στο χέρι του πιστού.

Μήπως να αναρωτηθείτε από πότε στον ρωμαϊκό λειτουργικό ρυθμό χρησιμοποιείται η λεγόμενη «όστια» για την κοινωνία των πιστών; Πρόσφατα ένας δημοσιογράφος σε ένα ελληνικό τηλεοπτικό κανάλι ξεστόμισε το ανεπανάληπτο: «Ο καθολικός ιερέας μοίραζε στους πιστούς μπισκότα!!!». Προφανώς ο άνθρωπος έπασχε από αβυσσαλέα άγνοια. Δεν ήξερε ότι η Όστια είναι η Θεία Κοινωνία. Όπως γνωρίζουμε, οι καθολικοί κοινωνούν με άρτο άζυμο όπως αυτόν που μεταχειρίστηκε ο Χριστός στο τελευταίο δείπνο, από τη στιγμή που τελούσε το εβραϊκό Πάσχα. Η λέξη όστια προέρχεται από τα λατινικά *hostia* και σημαίνει «θύμα» που είναι ο Χριστός ταυτόχρονα Ιερέας, Θύμα και Βήμα. Για πρακτικούς λόγους από τον 6^ο αιώνα και μετά ο ευχαριστιακός άρτος, γίνονταν όλο και πιο λεπτός με διαφορετικές μορφές και μεγέθη, μέχρι που στην

αρχή του 12^{ου} αιώνα πήρε την σημερινή μορφή διατηρώντας τη δυνατότητα να υπάρχουν μεγαλύτερα τεμάχια αυτής της μορφής άρτου για να τεμαχίζεται και να μοιράζεται στους πιστούς. Η Όστια λοιπόν είναι άρτος από αλεύρι άζυμο που προετοιμάζεται με ιδιαίτερο τρόπο, συνήθως από μοναχικά τάγματα καλογραιών.

Από αυτή τη σχετικά σύντομη ιστορική και θεολογική θεώρηση το ζητούμενο και αυτό που πρέπει να μας απασχολήσει, σήμερα, δεν είναι το πώς θα κοινωνήσουμε, αλλά ποιον κοινωνούμε. Πρέπει να ανακτήσουμε τη συνείδηση ότι κοινωνώντας, ο Χριστός μάς κάνει το ανήκουστο δώρο: να γίνουμε εμείς οι ίδιοι σώμα Χριστού, ζωντανή Εκκλησία, κοινωνία αγάπης και αλληλεγγύης.

+ Ιωάννης Σπιτέρης

Αρχιεπίσκοπος

✠ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
ΘΕΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

- 10.00 π.μ. ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ ΑΓΙΟΥ ΡΟΔΑΡΙΟΥ
- 10.30 π.μ. ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
- 12.30 μ.μ. ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓΓΛΙΚΑ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΚΥΡΙΑΚΕΣ ΜΑΪΟΥ - ΙΟΥΝΙΟΥ - ΙΟΥΛΙΟΥ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

03-05-2020 ⇒ 3^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ
10-05-2020 ⇒ 4^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ
17-05-2020 ⇒ 5^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ
24-05-2020 ⇒ 6^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ
31-05-2020 ⇒ 7^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ
07-06-2020 ⇒ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ
14-06-2020 ⇒ ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ
21-06-2020 ⇒ ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΓΙΑΣ ΔΩΡΕΑΣ ΤΟΥ Κ.Η.Ι.Χ.
28-06-2020 ⇒ 13^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Α΄
05-07-2020 ⇒ 14^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Α΄
12-07-2020 ⇒ 15^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Α΄
19-07-2020 ⇒ 16^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Α΄
26-07-2020 ⇒ 17^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Α΄
02-08-2020 ⇒ 18^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Α΄
09-08-2020 ⇒ 19^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Α΄
16-08-2020 ⇒ 20^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Α΄
23-08-2020 ⇒ 21^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Α΄
30-08-2020 ⇒ 22^Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Α΄

ΠΕΜΠΤΗ 28 ΜΑΙΟΥ 2020 ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ

19.00 ΑΓΙΟ ΡΟΔΑΡΙΟ & ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

◆ ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΜΗΝΩΝ ◆

ΜΑΡΤΙΟΥ - ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΑΝ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟ

ΣΑΣΣΟΥ ΜΑΡΙΑ	ετών 95
ΜΑΡΑΓΚΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ	ετών 88
ΡΟΥΣΣΟΣ ΜΑΡΚΟΣ	ετών 69
ΣΟΥΜΠΙΤΣΗΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ (ΚΑΣΟΥΝΙΟΣ)	ετών 86

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ	500,00€
Ι. ΜΟΝΗ ΑΓ. ΙΩΣΗΦ εις μνήμη ΑΔΕΛΦΗΣ ΖΟΒΙΤ μοναχής	100,00€
Δ.Σ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ	200,00€

Η Ενορία σας Ευχαριστεί

✻ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ✻

Με γράμμα του ο Επίσκοπός μας, έχοντας τη σύμφωνη γνώμη των Ιερέων της Αρχιεπισκοπής, μας ζήτησε να μεταφέρουμε για την επόμενη χρονιά τα Μυστήρια της Θείας Κοινωνίας και του Χρίσματος που θα λάμβαναν τα παιδιά αυτή χρονιά. Γονείς μη ξεχνάτε ότι είσαστε υπεύθυνοι για την κατήχηση των παιδιών σας. Εμείς οι ιερείς σας ο. π. Εμίλιο και ο π. Ιωάννης είμαστε στη διάθεση σας για οτιδήποτε μας χρειαστείτε.

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΜΑΡΤΙΟΥ 2020

«Κεκλεισμένων των εκκλησιαστικών θυρών σε όλη την επικράτεια»

«Να τηρείτε τις Εντολές»

Λάβετε, φάγετε. Με αυτές τις δύο δευτεροπρόσωπες Προστακτικές Αόριστου χρόνου, των ρημάτων λαμβάνω και τρώγω, ο Ιησούς Χριστός, μας καλεί σε μυστηριακή ένωση με το Σώμα και το Αίμα Του. Η Θεία Ευχαριστία λοιπόν, εγκαθιδρύει στην ζωή της εκκλησίας την συμμετοχή των πιστών στο Δείπνο της σωτηρίας, τους επιτρέπει να είναι αποδεχτές μιας υπερκόσμιας τροφής, εάν το επιθυμήσουν και το επιλέξουν ελεύθερα τη βουλήσει. Δεν πρόκειται

για κανενός είδους εξαναγκασμό, ούτε για κάποια ναρκωτική έξη ή τυπολατρία, εμπεριέχει ακέραιο το διακύβευμα της ευλογίας ή της κρίσης, όταν λαμβάνεται από αμετανόητους. Κανένας λόγος δημοσίου συμφέροντος ή προστασίας της υγείας, δεν είναι δυνατόν να διακόψει βίαια την ένωση αυτή. Σε αυτή την περίοδο της παγκόσμιας υγειονομικής κρίσης, εξαιτίας ενός φονικού κορονόσχημου ιού, που διαδίδεται ύπουλα, είναι αναμενόμενο να επιβάλλονται πάμπολλοι

επιβιωτικοί περιορισμοί στις ατομικές αλλά και θρησκευτικές μας ελευθερίες. Δεν θηρεύουμε έτσι την φήμη άτρωτων υπερηρώων, ούτε επιζητούμε τα πιστοποιητικά μιας μετρήσιμης χριστιανικής πίστης. Όμως, η Αγία του Θεού Εκκλησία, και δη η Αγία Καθολική Εκκλησία, οφείλει να φέρει δια των λειτουργιών της ιερών, έξωθεν του Αρτοφορίου και να προσφέρει στο ποίμνιο, το Άγιο Σώμα και Αίμα του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού. Ως τροφή υπερουσία της ψυχής του, ως καταλλαγή του διαταραγμένου του νου και ως ίαση της ανταριασμένης ψυχής του. Πρώτα αυτά πρέπει να παρέχονται να είναι εκεί σε ιερούς ναούς ή εάν οι συνθήκες το επιτάσσουν, με κατ' οίκον παράδοση, εφόσον ζητούνται. Αφήστε τους μικροβιολογικούς ελέγχους για τους απαιτούμενους ιοκτόνους βαθμούς περιεκτικότητας της αιθυλικής αλκοόλης στον οίνο που συνιστά Χάρη Κυρίου και όχι καταδίκη. Πράγματι, το σώμα μας το γήινο, είναι ευπαθές και ευάλωτο σε εξωγενείς απειλές και επιδημικές αρρώστιες, η ψυχή μας όμως επενδύεται αθανασία με την επενέργεια των μυστηρίων της Εκκλησίας. Όλοι συμφωνούμε, ή σχεδόν όλοι, ως έλλογα όντα στους κανόνες προστασίας και πρόληψης, αποδεχόμαστε τις εντολές ειδικών επιστημόνων. Μένουμε σπίτι, αλλά παραμένουμε πιστοί. Όσοι είμαστε βαπτισμένοι στο όνομα της Αγίας Τριάδος, επιθυμούμε να μεταλαμβάνουμε με τον ίδιο τρόπο, την αυτή συχνότητα και το μόνιμο δέος, πρώτα για τις αμαρτίες της ψυχής και αμέσως μετά, της υγείας των πνευμόνων μας. Φόβον διαθέτουμε άφθονον και για τα δύο, αλλά και ελπίδα σωτηρίας μεταθανάτιας, όσην και βεβαιότητα ύπαρξης του ζωντανού Θεού, που μας δίδεται απaráλλακτος στους αιώνες, με την Θεία μετάληψη. Δεν παρακινούμε κανέναν να παρακούσει τις επιστημονικές οδηγίες των ηρωικών γιατρών και τους νόμους του κράτους.

Να τηρήσουμε τις εντολές του κόσμου αλλά και τις Εντολές του Κυρίου. Το κάλεσμα στον Μυστικό Δείπνο απευθύνεται σε έγκλιση Προστακτική, αλλά δεν είναι κέλευσμα, δεν είναι διαταγή. Είναι πρόσκληση προς χριστιανούς ανθρώπους. Ο Ιησούς Χριστός δεν επιθυμεί την εξόντωση του ανθρώπου, αλλά την σωτηρία του. Μας δοκιμάζει ενίοτε, αλλά δεν μας καταδικάζει, μας συγχωρεί. Με την πρόνοιά Του, έχει ιδρύσει τα μυστήρια της ψυχικής σωτηρίας μας, ως εισιτήρια συμπερίληψης στην Ανάστασή Του, την ένδοξη! Σε εμάς εναπόκειται να καλοδεχθούμε τα δώρα του Αγίου Πνεύματος, να μετανοήσουμε εν μέσω σημείων Αποκάλυψης και να τηρήσουμε την άρχουσα όλων των Εντολών Του, Εντολή: «Αγάπα τον πλησίον σου» Αυτόν τον πλησίον, που οι αντιχριστιανικοί και διαλυτικοί του κοινωνικού ιστού, ιοί, απομακρύνουν. Μα και εκ του μακρόθεν δύναμαι να αγαπώ, αγαπητοί μου. Δύναμαι να ανοίγω νοητά την κλειστή θύρα της ψυχής μου και να υποδέχομαι την θερμότητα του Πασχαλινού Φωτός, στο κατώφλι της. Δεν απαιτείται καταναγκαστικά η εγγύτητα, ο συγχρωτισμός ως προϋποθέσεις της καρδιακής ένωσης των ανθρώπων. Είμαστε αδελφοί εν Χριστώ. Ο Χριστός λοιπόν είναι πανταχού Παρών αν και παντελώς αόρατος. Οι δεσμοί αγάπης είναι αληθινοί όταν είναι άδολοι, ανιδιοτελείς και γενναιόδωροι, όχι όταν είναι απλά ασφυκτικοί. Ο ίδιος ο Κύριος είναι κοντά μας και μέσα μας, σε κάθε εποχή, σε κάθε συνθήκη, στους αιώνες των Αιώνων. Ας προσευχηθούμε λοιπόν να απέλθει εξ ημών και τούτη η λαίλαπα, να μας απαλλάξει ο Κύριος από την ποινή των κοσμικών παραλογισμών και υπεροψιών μας και να δείξει το πρόσωπο του Ελέους Του. Τηρείτε λοιπόν τις εντολές και την Εντολή! Και να γνωρίζετε καλά ένα: από τούτο τον ιό, θα μας σώσει ένας άλλος υιός ... ο Υιός του Θεού!

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ Α. ΧΑΛΑΒΑΖΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

**Το Δ. Σ. του Συνδέσμου Καθολικών Πειραιά
σας εύχεται
Καλό Καλοκαίρι & Μένουμε Ασφαλείς**